

4 Förorening från fartyg m.m.

Åtgärder mot
förorening från
fartyg, 1 kap.
[2501]

Lag (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg

Anm. Rubriken har fått sin nuvarande lydelse enligt lag (1996:527).

Allm. anm. Sveriges sjöterritorium, se [1751] o.f.

1 kap. Inledande bestämmelser

1 §

[2501] I denna lag finns bestämmelser om förbud mot förorening från fartyg, mottagning av skadliga ämnen från fartyg, fartygs konstruktion, tillsyn och andra åtgärder för att förebygga eller begränsa förorening från fartyg samt om förundersökning vid brott mot bestämmelser i denna lag eller mot föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

Bestämmelser om rederiers och fartygs säkerhetsorganisation, vilka även avser att skydda miljön, finns i fartygssäkerhetslagen (2003:364) ([2701] o.f.). *Lag (2003:366)*.

2 §

[2502] I lagen används beteckningar som har följande betydelse.

Beteckning	Betydelse
Östersjöområdet	Allt vattenområde i den egentliga Östersjön med Bottniska viken, Finska viken och inloppet till Östersjön upp till latitudparallellen genom Skagen i Skagerack vid 57°44,8' nord
Fartyg	Fartyg, svävare, undervattensfartyg, fasta eller flytande plattformar samt andra flytande anordningar som används till sjöss
Skadligt ämne	Olja och andra ämnen som, om de kommer ut i havet, i något annat vattenområde eller i luften, kan innebära risker för människors hälsa, vara skadliga för den marina faunan eller floran, skada skönhets- eller rekreationsvärden eller störa annat rättmätigt utnyttjande av havet eller andra vattenområden
Utsläpp	Varje utsläpp i havet, i andra vattenområden eller i luften, såsom utströmning, kvittblivning, spill, läckage, utpumpning, utspridning eller uttömning <i>Lag (2006:1318)</i> .

3 §

[2503] Regeringen eller den myndighet som regeringen utser meddelar föreskrifter om vad som vid tillämpningen av lagen förstås med olja, andra skadliga flytande kemikalier som transporteras i bulk än olja, skadliga ämnen i övrigt samt oljetankfartyg.

4 §

[2503 A] Lagen skall inte tillämpas på andra utländska statsfartyg än sådana som används i affärsdrift.

På svenska statsfartyg som inte används i affärsdrift är lagen tillämplig endast i den mån regeringen föreskriver det. *Lag (2001:1294)*.

5 §

[2503 B] Föreskrifter som meddelas med stöd av denna lag får inte strida mot sådana bestämmelser i internationella överenskommelser som är bindande för Sverige. Detsamma gäller undantag som i enskilda fall meddelas från bestämmelser i denna lag eller från föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lag.

Vid tillämpningen av lagen skall sådana begränsningar som följer av allmänt erkända folkrättsliga grundsatser beaktas. *Lag (2001:1294)*.

6 §

[2503 C] Vad som sägs i denna lag om redare skall även gälla den som i redarens ställe utövar ett avgörande inflytande över fartygets drift. *Lag (2001:1294)*.

2 kap. Förbud mot förorening från fartyg

1 §

7 kap. Särskilda åtgärder mot förorening

Anm. Rubriken har fått sin nuvarande lydelse enligt lag (1996:527).

Förbud mot trafik m.m.

Anm. Rubriken är införd enligt lag (2001:1294).

1 §

[2504] Regeringen eller den myndighet som regeringen utser får föreskriva sådana begränsningar av eller förbud mot trafik i farvatten inom Sveriges sjöterritorium och ekonomiska zon som behövs för att förebygga förorening. *Lag (1996:527)*.

2 §

Förbud och förelägganden beträffande fartyg

Anm. Rubriken är införd enligt lag (2001:1294).

Åtgärder mot
förorening från
fartyg, 7 kap.
[2505]

4 §

[2505] Om ett fartyg har väsentliga brister i fråga om konstruktion, utrustning eller drift i de hänseenden som avses i 4 kap. 1 § eller om föreskrifter som har meddelats med stöd av 1 § detta kapitel överträds, får Transportstyrelsen eller annan myndighet som regeringen utser meddela

1. förbud mot fartygets avgång eller vidare resa,
2. förbud mot att använda viss utrustning,
3. föreläggande att fartyget skall följa en viss färdväg,
4. föreläggande att fartyget skall anlöpa eller avgå från en viss hamn eller annan uppehållsplats,
5. föreläggande i fråga om fartygets framförande eller drift.

Om något beslut om sådan åtgärd inte meddelas får myndigheten, när det gäller brister i fråga om konstruktion, utrustning eller drift, i stället meddela föreläggande att bristerna skall avhjälpas. *Lag (2008:1364).*

Anm. 1. Se [2508].

Till 1 st

Anm. 2. Enligt 7 kap. 3 § förordningen (1980:789) om åtgärder mot vattenförorening från fartyg, ändrad senast enligt förordning (2008:1127), avses med annan myndighet Kustbevakningen.

5 §

[2506] Släpps olja eller något annat skadligt ämne ut från ett fartyg eller kan det skäligen befaras att så kommer att ske och finns det grundad anledning att anta att svenskt territorium, svenskt luftrum eller svenska intressen i övrigt på grund av detta kan skadas i avsevärd mån, får Transportstyrelsen eller annan myndighet som regeringen utser meddela de förbud och förelägganden som är nödvändiga för att förebygga eller begränsa förorening. Sådana förbud och förelägganden kan vara

1. förbud mot fartygets avgång eller vidare resa,
2. förbud att påbörja eller fortsätta lastning, lossning, läktring eller bunkring,
3. förbud att använda viss utrustning,
4. föreläggande att fartyget skall följa en viss färdväg,
5. föreläggande att fartyget skall anlöpa eller avgå från en viss hamn eller annan uppehållsplats,
6. föreläggande i fråga om fartygets framförande eller drift,

7. föreläggande att läktra olja eller annat skadligt ämne.

Ett förbud eller föreläggande enligt första stycket får även meddelas om det finns ett allvarligt hot om förorening av andra staters havs- eller kustområden. *Lag (2008:1364)*.

Anm. 1. Se [2508] o.f.

Anm. 2. Enligt 7 kap. 3 § förordningen (1980:789) om åtgärder mot vattenförorening från fartyg, ändrad senast enligt förordning (2008:1127), avses med annan myndighet Kustbevakningen.

5 a

[2506 A] Ett utländskt fartyg som befinner sig utanför svenskt inre vatten får förbjudas att fortsätta sin resa enligt 4 eller 5 § endast om

1. utsläpp eller risk för utsläpp föreligger som en följd av en sjöolycka eller åtgärder i samband med en sådan olycka, eller
2. fartyget har inspekterats med stöd av 6 kap. 2 § andra stycket, 2 a § eller 2 b § och fartygets fortsatta resa medför eller kan medföra betydande risk för skada på den marina miljön. *Lag (2001:1294)*.

6 §

[2507] Om försäkringsskyldigheten eller skyldigheten att ställa säkerhet enligt 10 eller 10 a kap. sjölagen (1994:1009) inte har fullgjorts beträffande ett visst fartyg, får Transportstyrelsen eller den myndighet som regeringen bestämmer besluta om

1. förbud för fartyget att anlöpa eller avgå från en svensk hamn eller från en tilläggsplats som ligger inom svenskt territorium,
2. förbud mot fartygets vidare resa, om det är fråga om ett svenskt fartyg. *Lag (2013:327)*.

Anm. 1. Se [2508].

Anm. 2. Enligt 7 kap. 5 § förordningen (1980:789) om åtgärder mot vattenförorening från fartyg, ändrad senast enligt förordning (2008:1127), avses med annan myndighet Kustbevakningen.

6 a §

[2507 A] Regeringen får meddela sådana föreskrifter om förbud för fartyg att anlöpa svensk hamn som följer av ett direktiv eller en förordning som antagits inom Europeiska unionen eller av något internationellt avtal eller motsvarande som Sverige har ingått.

Om ett fartyg har förbjudits att anlöpa svensk hamn enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av första stycket, får Transportstyrelsen även förbjuda svenska hamnar att ta emot det fartyget. Detsamma gäller om fartyget har förbjudits att anlöpa hamn med stöd av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 417/2002 av den 18 februari 2002 om ett påskyndat införande av krav på dubbelskrov eller likvärdig konstruktion för oljetankfartyg med enkelskrov och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 2978/94. *Lag (2010:1359)*.

6 b §

[2507 B] Har beträffande ett visst fartyg inte fullgjorts vad som föreskrivs med stöd av 3 kap. 8 § 1 om skyldighet att lämna avfall som innehåller olja eller andra skadliga ämnen till en mottagningsanordning, får Transportstyrelsen eller annan myndighet som regeringen utser förbjuda fartyget att avgå från en svensk hamn.

Om den myndighet som regeringen har utsett med stöd av 6 kap. 5 a § första stycket har informerats om att ett fartyg har lämnat närmast föregående hamn utan att den skyldighet att lämna avfall som gäller där har fullgjorts och hamnen finns inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), skall myndigheten förbjuda fartyget att avgå från en svensk hamn. Fartyget skall inte tillåtas att lämna hamnen förrän det har kontrollerats om fartyget har efterlevt de bestämmelser som genomför Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/59/EG av den 27 november 2000 om mottagningsanordningar i hamn för fartygsgenererat avfall och lastrester. *Lag (2008:1364)*.

7 §

10 §

[2508] Den myndighet som med stöd av 4, 5, 6, 6 a eller 6 b § har förbjudit ett fartygs avgång eller vidare resa eller förbjudit ett fartyg att anlöpa svensk hamn skall, om fartyget befinner sig inom Sveriges sjöterritorium eller, i fråga om beslut enligt 4 eller 5 §, Sveriges ekonomiska zon, genast anmäla beslutet för polis-, tull- och lotsmyndigheterna, Kustbevakningen samt berörda hamnar. Polismyndigheten och Kustbevakningen skall, om det behövs, vidta åtgärder för att förhindra överträdelse av förbudet. Tull- och lotsmyndigheterna skall, så länge förbudet gäller, inställa de förrättningar för fartygets resa som ankommer på dem.

Gäller förbudet ett svenskt fartyg som befinner sig inom en främmande stats sjöterritorium, är befälhavaren skyldig att på begäran av en svensk utlandsmyndighet lämna fartygets nationalitetshandlingar till myndigheten. *Lag (2003:366)*.

Märkning av olja och tagande av oljeprov

Anm. Rubriken är införd enligt lag (2001:1294).

11 §

[2571] Lag (1996:519) om verkställighet av domar och beslut som har meddelats enligt Förenta nationernas havsrättskonvention av den 10 december 1982

**Havsrätts-
konvention
[2571]**

En dom eller ett beslut, som har meddelats enligt Förenta nationernas havsrättskonvention av den 10 december 1982 och som enligt bestämmelse i konventionen skall kunna verkställas i varje konventionsstat, verkställs här i landet som en svensk domstols lagakraftägande dom.

Om ett fartyg skall frisläppas enligt ett beslut som har meddelats med stöd av artikel 292 i konventionen och de villkor för frisläppandet som anges i beslutet har uppfyllts, får fartyget inte hållas kvar i Sverige.

